

Onderwerp Inzet armoedemiddelen 2021 en terugblik 2020

Steller D.E. van Duin

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 51 67 Bijlage(n) -

Ons kenmerk

Datum 15-3-2021 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Eind 2019 hebt u het nieuwe armoedebeleid [Toekomst met perspectief](#) vastgesteld. De missie die u samen met ons hebt ingezet is ambitieus. In het coalitieakkoord *Gezond, Groen, Gelukkig Groningen* zetten we in op een brede en intensieve aanpak van armoede, de ambitie is een armoedevrije generatie. We doorbreken de armoedeoverdracht van ouder op kind. Alle kinderen krijgen dezelfde kansen. In 2030 is het percentage kinderen in de gemeente Groningen dat in armoede opgroeit lager dan het gemiddelde percentage kinderen dat in armoede opgroeit van de gemeenten met meer dan 100.000 inwoners.”

Per jaar zetten we daarom ongeveer 5 miljoen in voor directe armoedebestrijding. Maar behalve terugdringen van armoede met behulp van de armoedemiddelen, draagt ook onze uitgebreide en innovatieve schuldhulpverlening daar met een budget van 6,8 miljoen in 2020 fors aan bij. Bovendien kent Groningen een groot aantal financiële regelingen en vormen van inkomensondersteuning, welke we in 2020 met een budget van 11,5 miljoen zo ruimhartig als mogelijk hebben ingezet. Ook in 2021 zullen we hierbij het Maatwerkbudget verder in blijven zetten om inwoners zo adequaat mogelijk te ondersteunen. Daarnaast dragen regelingen als de nieuwe **TONK** (1,75 miljoen) er in 2021 aan bij dat inwoners, particulier en ondernemers, in ieder geval de noodzakelijke kosten van bestaan kunnen blijven betalen zonder belangrijke (bedrijfs)middelen of activa te moeten verkopen.

Toen we u op 26 februari 2020 per brief informeerden over de inzet armoedemiddelen voor 2020, wisten we nog niet dat dit jaar anders zou worden dan alle andere. De coronacrisis heeft veel huishoudens getroffen die voorheen geen laag inkomen hadden. Daarnaast heeft ook de doelgroep die al langer in armoede leeft, te maken gehad met extra problemen. Zo moesten kinderen thuisonderwijs volgen terwijl veel gezinnen daar niet digitaal voor toegerust waren. Stages en praktijklessen vervielen, terwijl onderwijs juist zo belangrijk is om kinderen die opgroeien in armoede meer perspectief te geven. Ook het sluiten van sport- en muziekmogelijkheden was voor deze doelgroep een harde dobber. Als je in een klein huis in een onveilige buurt opgroeit, weinig speelgoed hebt en misschien te maken hebt met spanningen thuis, dan is de voetbaltraining of de theaterles een moment om te ontspannen en je dromen vorm te geven.

Het fundament van *Toekomst met Perspectief* staat; juist in deze periode hebben we gezien dat verschillende werkzame bestanddelen werken. Via Omarm Groningen kwamen initiatieven uit de samenleving op de plekken waar ze het meeste nodig waren. De inzet van ervaringsdeskundigen betekende dat signalen over de dagelijkse coronarealiteit voor minima goed aankwamen binnen de gemeente. En ondanks dat veel mogelijkheden tot sport en cultuur vervielen, hebben onze voorzieningen binnen het kindpakket voor inwoners veel kunnen betekenen.

Tegelijkertijd moeten we nu constateren dat de coronacrisis veel langer aanhoudt dan we begin vorig jaar zelfs maar konden inschatten. Dat heeft ook gevolgen voor de wijze waarop de gemeente mensen in armoede kan ondersteunen. Het uitgezette beleid binnen *Toekomst met Perspectief* en de nadruk op het terugdringen van intergenerationele armoede blijft de basis voor het armoedebestrijdend beleid. Dat laat onverlet dat de situatie voor onze inwoners die in armoede leven tijdens deze coronacrisis om andere en aanvullende maatregelen vraagt.

Het kabinet heeft daarom bij de begroting 2021 voor de bestrijding van armoede en voor schuldhulpverlening extra middelen beschikbaar gesteld. Daar zijn in december 2020 en februari 2021 nog extra middelen aan toegevoegd om jeugd, jongeren, ouderen en psychisch kwetsbaren in deze tijden beter te ondersteunen en zo vereenzaming tegen te gaan en meedoen met de samenleving te bevorderen. Om inwoners zo goed en zo adequaat mogelijk te kunnen helpen en hun situatie te verlichten, zal de besteding van deze middelen in een brede en samenhangende context worden bekeken. Zodra hierover meer bekend is, wordt u separaat geïnformeerd.

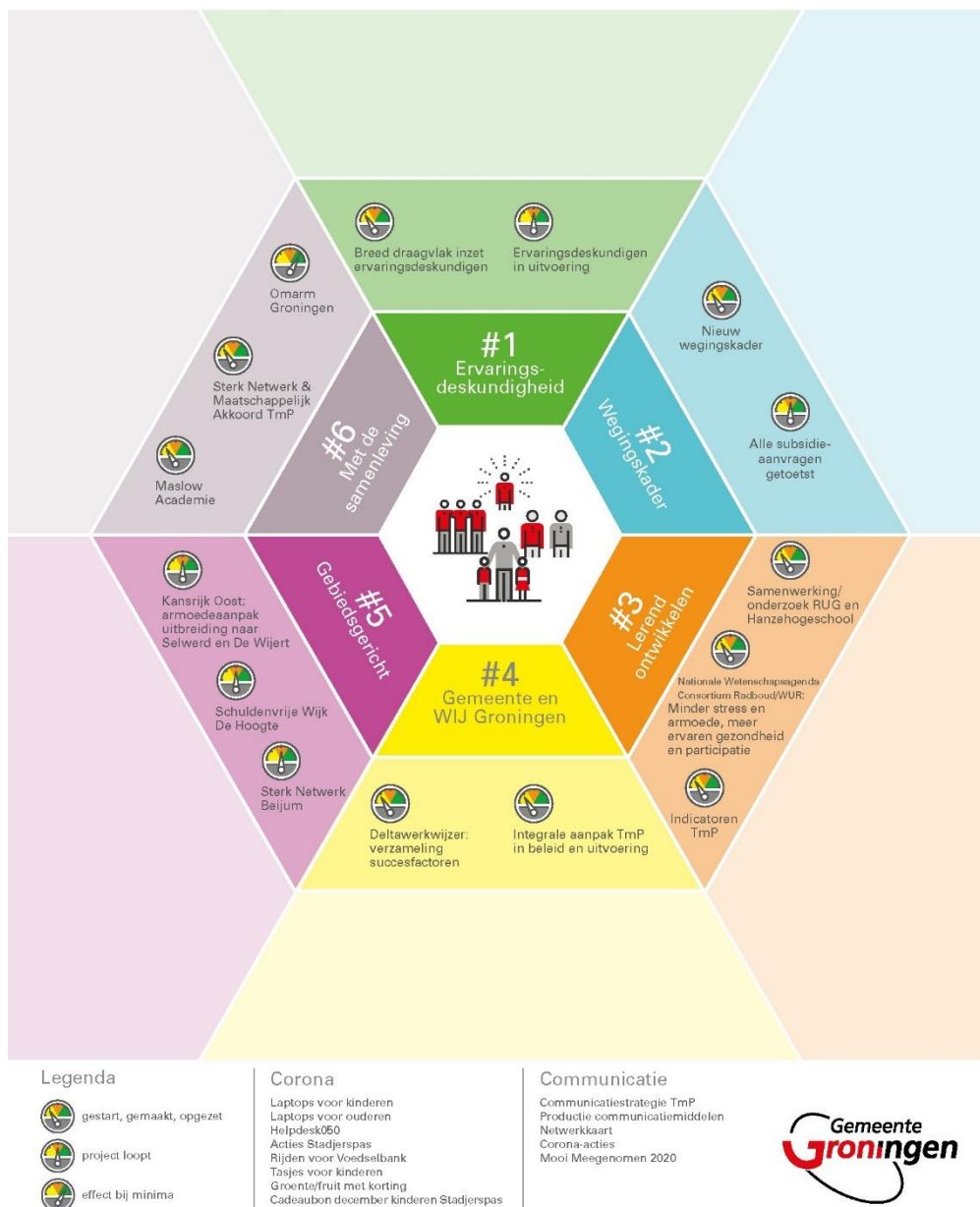
In deze brief kijken we allereerst terug op 2020. Daarna beschrijven we hoe we het armoedebudget van 2021 gaan inzetten.

Terugblik 2020

De structurele aanpak van armoede vraagt om een brede, integrale aanpak. De aanpak van *Toekomst met perspectief* zoals die door uw raad is vastgesteld hebben we uitgesplitst in perspectieflijnen. In 2020 zijn we begonnen met de uitrol ervan.

In onderstaande infographic ziet u de sleutelactiviteiten visueel weergegeven. Bij elk van de zes perspectieflijnen zijn 2-3 belangrijke activiteiten weergegeven, met een ‘barometer’ erbij die steeds aangeeft wat we dit jaar hebben bereikt.

Toekomst met **Perspectief** 2020

In meer detail kunnen we het volgende zeggen over onze activiteiten en resultaten in 2020.

#1: Inzet ervaringsdeskundigheid

We hebben een concept-functieprofiel opgesteld voor de betaalde ervaringsdeskundige zoals we die binnen de gemeente zien. Deze is opgeleid als ervaringsdeskundige, adviseert, signaleert en draagt bij aan de uitrol van ervaringsdeskundigheid op het gebied van het doorbreken van (generatie)armoede. Binnen DMO hebben we breed draagvlak gecreëerd voor het werken met ervaringsdeskundigheid. Een betaalde ervaringsdeskundige bij *Toekomst met perspectief* zorgt dat de soms zeer verschillende praktijkverhalen over armoede op een constructieve en proactieve manier worden vertaald in beleid. Bij de GKB is eind 2020 een ervaringsdeskundige aan de slag gegaan. Stichting WIJ GRONINGEN, waar een van de teams al ervaringsdeskundigen in dienst had, onderzoekt de mogelijkheid voor de structurele inzet van ervaringsdeskundigen binnen de stedelijke opdracht van de WIJ.

#2: Een effectief wegingskader maken en hanteren

Alle subsidieaanvragen voor 2020 waren al getoetst aan het nieuwe wegingskader, dat gebaseerd is op de 11 uitgangspunten en voorzieningen herkent die echt bijdragen aan het doorbreken van generatiearmoede. Waar nodig zijn we in gesprek met aanbieders om bijvoorbeeld een koerswijziging of andere focus te bespreken die eraan bijdraagt dat de voorziening beter aansluit op de tactische en strategische doelen van *Toekomst met perspectief*.

#3: Lerend ontwikkelen

In de [beeldvormende raadsessie](#) van 23 september 2020 hebben we u verteld welke indicatoren we hebben opgesteld. Ze zijn gerelateerd aan de missie en aan de strategische en tactische doelen. OIS is nauw betrokken, zodat we onze voortgang de komende jaren zo goed mogelijk in beeld kunnen krijgen. Ook werken we goed samen met de provincie, zodat *Toekomst met perspectief* en het provinciale [leefbaarheidsprogramma](#) optimaal op elkaar kunnen aansluiten. Daarnaast hebben we contacten gelegd met RUG en Hanzehogeschool om te bezien waar kennisinstellingen en gemeente elkaar kunnen versterken daar waar het gaat om de aanpak van kinderarmoede. We zijn ook deelnemer aan de Aletta Jacobs community en hebben armoede, als belangrijke factor in gezond oud worden, prominent op de agenda gezet. Ook doet de gemeente, als onderdeel van een groter consortium, mee met de Nationale Wetenschapsagenda bij het thema 'Minder stress en armoede, meer ervaren gezondheid en participatie'. Het betreft een meerjarig [onderzoek](#) naar succesvolle interventies bij gemeenten.

#4: Gemeente en WIJ GRONINGEN als armoedebewuste hoofdrolspelers

De afgelopen jaren zijn er veel succesvolle, innovatieve pilots geweest. U kunt bijvoorbeeld denken aan Kansrijk Oost, schuldhulpverleningsprojecten zoals Goede Gieren, het stapelingsonderzoek, het maatwerkbudget en de Taskforce Jongeren. In 2020 hebben we de eerste stappen ontwikkeld naar

een integrale werkwijze ('Deltawerkwijzer') op basis van de werkzame bestanddelen van deze pilots en projecten. Met de uitrol van de 11 uitgangspunten binnen de gemeentelijke organisatie en WIJ hebben we een voorzichtige start gemaakt. In 2021 willen we projectmatig aan de slag gaan met een gezamenlijke visie, het slechten van cultuurverschillen tussen afdelingen en functiegroepen, het versterken van de samenwerking en integraler werken. *Toekomst met perspectief* is actief betrokken geweest bij de ontwikkeling van kader- en uitvoeringsplannen zoals de sport- en cultuurnota's, de voedselagenda, het ambitiekader met corporaties en huurdersorganisaties, de onderwijsagenda, Kansrijke Start en Positief Opgroeien.

#5: Gebiedsgericht werken

Juist in de gebieden is armoedebestrijding nauw verweven met andere (sociale) interventies. Zo is Kansrijk Oost een succesvolle pilot gebleken, die vanaf 2021 structureel wordt ingebed in de gebiedsaanpak Oost en ook in andere gebieden wordt opgezet. Vanuit *Toekomst met perspectief* ondersteunen we financieel een aantal goede initiatieven (zie tabel) en leveren we formatie in de vorm van coördinator, projectleider en kennisspecialist daar waar het gaat om bijvoorbeeld het Nationaal Programma Groningen, Schuldenvrije Wijk De Hoogte en het Sterk Netwerk Beijum. Ook bij de inzet van gelden uit de Regiodeal leveren we input rond het verlichten van de armoedeproblematiek en het doorbreken van generatiearmoede.

#6: Met de samenleving

Omarm Groningen is de manier waarop we de samenleving betrekken bij de aanpak van armoede. In 2020 is Omarm geoperationaliseerd. In samenwerking met EZ zijn twee matchers aangesteld, is de [website](#) in de lucht gegaan en hebben verschillende activiteiten plaatsgevonden, waaronder een webinar met ondernemers. Intussen zijn er ruim 40 matches gemaakt tussen maatschappelijk betrokken ondernemers en partijen met een vraag, van donaties in geld en natura, het bakken van poffertjes voor basisscholieren tot de ruim 4.000 [cadeaupassen](#) van € 30 voor supermarktboodschappen die Stadjespasgezinnen in december hebben gekregen. Een uitgebreid overzicht van de opbrengst van het eerste jaar Omarm vindt u [hier](#).

Intergenerationele armoede terugdringen kan de gemeente natuurlijk niet alleen. Daarom willen we hier ook op andere manieren aan werken door maatschappelijke partijen te verbinden aan de missie van *Toekomst met perspectief*. Hiervoor werken we aan een projectplan 'Sterk Netwerk' dat eind 2021 zijn beslag zal krijgen in een nieuw maatschappelijk akkoord armoedebestrijding. Hierover wordt u later nader geïnformeerd.

Verder werken we aan een vernieuwd scholingsprogramma (werktitel: Maslow Academie) voor professionals en geïnteresseerden rondom het onderwerp armoede. Dit doen we in samenwerking met CMO STAMM en de Moedige Dialoog.

Inzet armoedebudget in 2020

Naast uitrol van de perspectieflijnen hebben we geïnvesteerd in het pakket aan voorzieningen waarover we u in onze [brief](#) van 26 februari 2020 al hebben geïnformeerd. Daarnaast kregen we in 2020 te maken met corona. In de [raadssessie](#) van 23 september 2020 hebben we u verteld wat er specifiek vanuit *Toekomst met perspectief* is ondernomen om de situatie van gezinnen en andere huishoudens daar waar mogelijk te verlichten. In totaal is € 4.912.000 in 2020 ingezet voor armoede.

<i>Voorzieningen gericht op kinderen en gezinnen</i> Breed palet aan voorzieningen gericht op kinderen m.b.t. sport, cultuur, onderwijsondersteuning, gezonde voeding, ondersteuning van ouders, specifieke noodzakelijke kosten	1.194.000
<i>Brede ondersteuning en preventie (alle doelgroepen)</i> Schuldhulpverlening, taalondersteuning, thuisadministratie, ondersteuning zelfstandigen. Tevens noodvoorzieningen eerste levensbehoeften	755.000
<i>Gebiedsbudget</i> Dit wordt in samenspraak met de gebieden ingezet voor een breed scala aan voorzieningen in specifieke gebieden rond o.a. ondersteuning van huishoudens, sociale contacten, huiswerkondersteuning, buurtinitiatieven rond schulden, en gezonde voeding	240.000
<i>Nieuw beleid</i> Voortzetting van uitrol van de perspectieflijnen, zoals inzet ervaringsdeskundigheid en Omarm. Tevens reservering van € 300.000 ten behoeve van het budget minimaregelingen (zoals ook in 2020)	530.200
<i>Stadjespas</i> Stadjespasvoorzieningen, waaronder uitjes, lidmaatschap sport- en hobbyvereniging en buurthuis, cultuurbezoek	358.000
<i>Maatwerkbudgetten</i> Fondsen, maatwerkbudget	410.000
<i>Uitvoeringskosten</i> Personeel, communicatie, monitoring, armoedetrainingen voor professionals	1.092.800
Totaal uitgaven minus extra inzet coronacrisis	4.580.000

<i>Extra inzet coronacrisis</i>	
Supermarktactie	160.000
Huisvesting kwetsbare sekswerkers die geen beroep konden doen op voorliggende regelingen	102.000
Mondkapjesactie	28.000
Speeltuinentrale zomeractiviteiten	22.000
Voedselbank Feithhuisactie	10.000
Groente- en fruitpakketten	6.000
Zeecontainer actie 'Samen spelen'	2.500
Administratiekosten laptopactie	1.300

Totale uitgaven extra inzet coronacrisis	332.000
---	----------------

TOTAAL ARMOEDE-UITGAVEN 2020	4.912.000
-------------------------------------	------------------

Financiën en overschrijding

Het armoedebudget voor 2020 bedroeg. € 4.720.000. Er is dus een budgetoverschrijding van € 192.000, die we op conto van de extra inzet coronacrisis kunnen plaatsen. Dit nadeel wordt verwerkt in de gemeenterekening 2020.

Waarin investeren we het armoedebudget in 2021?

Ook in 2021 zullen we de coronacrisis en de gevolgen daarvan blijven merken. Een nieuwe doelgroep dreigt in armoede te raken – of is daar al in beland. Om te zorgen dat zoveel mogelijk mensen niet over de rand vallen, en dat mensen die wel al in de problemen zijn zo snel mogelijk weer op eigen

benen kunnen staan, zet het college ook in 2021 in op snelle, flexibele en integrale vormen van ondersteuning. Hierbij kan het om financiële maar ook om personele inzet gaan.

Zo hebben medewerkers van *Toekomst met perspectief* tijdens de eerste lockdown grote inzet gegeven rondom de verstrekking van laptops en digitale ondersteuning aan schoolkinderen. Daarnaast zijn ook de ‘oude’ voorzieningen van groot belang voor de nieuwe doelgroep. Via het boekje *Mooi meegenomen*, dat in papieren vorm breed verspreid wordt en ook [online](#) te raadplegen is, weten belanghebbenden en professionals wat mogelijk is.

Maar de gevolgen van de coronacrisis vallen niet alleen binnen het armoedebeleid. Daarom is binnen het sociaal domein eind 2020 een werkgroep Corona ingesteld, waarin kwantitatieve en kwalitatieve signalen worden verzameld over de situatie in de gemeente, zodat snel kan worden bezien of we ergens moeten intensiveren, bijsturen of lobby richting het Rijk voeren. Ook zo zorgen we voor een integrale aanpak op alle van toepassing zijnde leefgebieden van inwoners.

Daarnaast zetten we binnen het armoedebudget onverminderd in op het terugdringen van generatiearmoede om zo structureel en integraal armoede in de gemeente uit te bannen. We bieden onveranderd brede ondersteuning aan huishoudens in de gemeente met als doel mensen te helpen om meer regie te krijgen op hun leven, bijvoorbeeld door uitgebreide en innovatieve schuldhulpverlening of taalondersteuning. Via Omarm Groningen en de Stadspas bieden we verder in 2021 volop ruimte aan kinderen en volwassenen voor verlichting en ontspanning.

In onderstaande tabellen kunt u lezen hoe we de middelen voor 2021 gaan inzetten.

Voorzieningen gericht op kinderen en gezinnen

Jeugdfonds voor Sport en Cultuur	331.250
Zwemvangnet	184.000
Stichting Leergeld	176.000
Brugfunctionarissen	149.500
Huiswerkbegeleiding	130.000
Gezonde voeding (schoolontbijt en schoolfruit)	80.000
Fietsenregeling	60.000
Educatie noodfonds voortgezet onderwijs	60.000
T'win mentoren Humanitas	40.000

Jeugd Educatiefonds (ondersteuning scholen)	36.000
Droomfestival	23.000
Goed idee-fonds	20.000
Jasmijn Kindervangnet	12.000
Enkele kleine voorzieningen	4.000
	1.305.750

Brede ondersteuning en preventie (alle doelgroepen)

Schuldhulpverlening GKB (vroegsignalering, innovatie, doorbraakfonds, Nederlandse schuldhulpverleningsroute, diverse projecten rond financiële educatie)	360.000
Ketenaanpak Jasmijn, Alfa, Noorderpoort	112.400
Taalcoaches Humanitas	80.000
Thuisadministratie Humanitas	80.000
Garantiefonds Voedselbank	77.000
Stadoogst	67.000
Kledingbanken	42.793
Onderneem 't	30.010
Kleine voorzieningen	10.750
Taalcafé Humanitas	10.000
Voorzieningenwijzer	10.000
	879.953

Gebiedsbudget

Diverse initiatieven (Kansrijk Oost, Oude Bieb, Huiswerkbegeleiding Kluiverboom, Together gebiedsgerichte aanpak, Geldwijs, Onderneem 't, Ervaringsdeskundigen West)	237.400
Toentje	87.000
	324.400

Voortzetting vernieuwing Toekomst met perspectief

Omarm	120.000
Ervaringsdeskundigen	70.000
Maslow Academie	45.000
Sterk Netwerk (coalitievorming)	30.000
Moedige dialoog	25.000
Stichting Expertisecentrum	4.200
	294.200

Stadjerspas

Stadjerspas	467.000
	467.000

Maatwerkbudgetten

Maatwerk armoedebeleid	300.000
SUN	61.000
	361.000

Uitvoeringskosten en overig

Armoede- en minimabeleid uitvoeringskosten	648.231
Armoedebeleid (incl. €2 ton gebiedsgericht)	413.000
Bijdrage minimaregelingen	300.000
Communicatiebudget	32.000
Beleidsmonitoring	27.000
	1.420.231

TOTAAL

Kindvoorzieningen	1.305.750
-------------------	-----------

Brede ondersteuning en preventie	879.953
Gebiedsinzet	324.400
Vernieuwing <i>TmP</i>	294.200
Stadspas	467.000
Maatwerkfondsen	361.000
Uitvoering en overig	1.420.231
	5.052.534

In 2021 gaan we verder met de uitrol van het ontwikkelplan, op weg naar realisatie van de missie van *Toekomst met perspectief*. Een rode draad hierin is versterking van de samenwerking met partijen in de samenleving, zowel het bedrijfsleven (via Omarm Groningen) als maatschappelijke partners. In het najaar mondt dit uit in de ondertekening van een nieuwe maatschappelijk akkoord armoedebestrijding met verschillende partijen. Hiermee zullen we de doorontwikkeling van het Groningse armoedebeleid nader vorm en inhoud gaan geven. Dit doen we niet alleen vanuit de gemeente Groningen, maar vooral samen met de gemeenschap Groningen.

Intussen blijven we scherp op de gevolgen van de coronacrisis voor onze inwoners in armoede. Dat doen we door binnen de gemeente optimaal samen te werken, door te blijven luisteren naar ervaringsdeskundigen en professionals in het maatschappelijk veld en samen te werken met de Cliëntenraad.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.